

Skulden till livet

Hon får kväljningar när hon berättar. Om torskar och skitiga gamla kukar. Hon vet att vägen är oändligt lång, hennes högsta önskan är att ta sig igenom. Till ett vanligt liv.

Text: Leif Stenberg | Bild: Cecilia Lundgren | [Prenumerera](#) | Artikel i [SocialPolitik nr 3 2010](#)

Kvinnan närmar sig 40 år. När vi ses kommer hon gående med en muskulös hund. Tiken vakar ständigt över henne, för att skydda och lindra. Mitt i natten, när kvinnans ångest slår till, hoppar den upp i hennes säng för att trösta, sedan gnyr den på hundars vis. Enligt kvinnan säger den "Snart blir det bra lilla mamma!", därpå somnar de tillsammans.

Till stora delar domineras kvinnans liv av att män, från det att hon var 13 år, skaffat sig tillgång till hennes kropp. Då bodde hon på en institution, där äldre flickor visade hur hon kunde tjäna en tusenlapp på fem minuter.

Då var hon för ung för att förstå vad hon gav sig in på. För två år sedan la hon av. Tikens kärlek blev avgörande för att hon vågade ta beslutet. Hunden dömde inte, gav inga anklagande blickar som rymde skam, tiken skulle aldrig svika. I den förvissningen vågade kvinnan ta steget att bryta med det tidigare livet.

Sedan dess har hon även slutat med amfetaminet. Då är det inte ovanligt att vikten ökar, hennes kropp har blivit tung och otymplig.

Hon beskriver det som att "rustningen rostar", allt det onda som själen varit med om väller nu fram. Därför går det knappt en natt utan att tiken i ett oändligt tålmod slickar kvinnans tårar.

Hon har dragit in miljoner och nu sitter hon här med ångest för lika mycket i skuld. Vändor som – om de inte tas om hand – kan plåga henne in i döden.

Vi sitter på uteverandan till ett café. Förmiddag. Tysta. Bara vi tre – kvinnan, tiken och jag. Solen gassar.

– Alla dessa feta gubbar i sina feta blanka bilar, som bara är ute efter en sak. Egen förnöjelse för att knulla, samtidigt som de förnedrar tjejerna. Det hänger ihop. Gubbars nöje i att kränka oss.

– "Sug av mig utan gummi! Gör det! Du får femhundra spänn extra". Så säger torsken. Alla vet risken med att ha oskyddat sex med främmande människor. Suga av en skitig, gammal och äcklig kuk! Torskarna använder sig av makten pengarna ger dem för att förnedra kvinnor som redan far illa.

Kvinnan får kväljningar av berättelsen. Tikens blick är orolig, hon reser sig och slickar kvinnans tårar. Vi lämnar kaféet.

Kvinnan vill visa mig hur hon bor. Hon kallar bostaden för "Dödens hus". På ena sidan av huset, mindre än tio meter bort, går en motorväg. På den andra sidan, och lika nära, går en tvåspårig järnväg. Gårdsplanen är full med äldre bilar och några utrangerade husvagnar. En smal man med bar överkropp gör sin bil vårfin. Många fönster i tvåvåningshuset är spruckna och nödtorftigt lagade med kartonger och tygtrasor. Därinne är trafikens buller från motorvägen bara aningen lägre än utomhus.

Kvinnan visar mig runt i huset, rum efter rum. Standarden är låg, bara några enstaka duschar. Ett 20-tal personer bor där, under de senaste två åren har fem av dem avlidit. De hämtas i svarta liksäckar.

– När någon dött flyttar en ny in, det är kö för att bo här. Vi hälsar dem välkomna till "Dödens hus", den sista anhalten innan livet tar slut. Men jag planerar att överleva.

Kvinnan och jag slår oss ner i ett hörnrum. Långtradarna både känns och hörs, ibland mullrar och skakar det extra mycket, då är det tåget som passerar. Jag ser bilden från de angränsande rummen med kvinnor och män, deras stumma, tomma blickar. Overkligt, som om det vore en film om helvetet.

I huset har hon en väninna, även hon har lämnat drogerna. Väninnan har aldrig "gnott", men hon var idiotisk nog att börja med narkotika efter fyllda 32 år, det var för tio år sedan. Det är här som kvinnan, som lämnat prostitutionen, kämpar mot ångesten och för att skaffa ett anständigt liv.

– Vissa män som köpt mitt kön har en speciell doft. Ibland slår lukten emot mig när jag promenerar ute på stan, ofta är det en äldre man. Då får jag kräkreflexer, jag skulle kunna spy mitt på gatan.

– "Tusen spänn för fem minuter!" Det är livsfarligt för den som måste ha pengar, men jag skulle inte kunna förmå mig att en endaste gång till bli äcklad av en torsk som kräver tillgång till mig.

Sedan någon månad tillbaka går hon till en terapeut för att få hjälp och ledning, nu när hon ska möta livet och våga se bråddjupen. Av samhället i övrigt upplever hon sig få ett uselt bemötande, teoretiker som av rädsla för att göra fel villigt gömmer sig bakom formalismens järnvägg och därför kräver att hunden ska avlivas.

Hon vet att resan till något som liknar ett vanligt liv är oändligt lång. Ändå är hon övertygad om att klara det tillsammans med tiken. "Min högsta önskan är att ta mig igenom detta".

Under en tid möter jag kvinnor som kan tala av egen erfarenhet om prostitution och som nyligen lämnat den. Sverige är ett av få länder, tillsammans med Norge, där det är olagligt att köpa sex. På andra håll, inte minst inom EU, görs hallicken till direktör.

Kvinnorna jag möter säger att efterfrågan bland svenska män på prostituerade är så hög att de som bor i landet inte räcker till, då ökar människohandeln, då kommer de utländska kvinnorna hit.

En terapeut på en prostitutionsgrupp visar mig. Han klickar några gånger på datorn så dyker en handfull kvinnor upp i stad efter stad runtom i landet, de visar sig på bild. Ingen av dem talar svenska. De bokas på nätet, hallicken finns i ett annat

land.

Återigen är det "den lyckliga horan" som finns på dagordningen. Hon fanns inte förut, bara i somligas drömmar. Ingen av de jag möter nu har heller sett henne, inte ens de som i decennier arbetat på prostitutionscentra runt om i landet har gjort det annat än som undantag.

Myten kan härledas till att i början, när män skaffat sig tillgång till kvinnans kropp, kan hon tvinga sig själv att tänka "Det går!". Man måste bygga en mur för att överleva "Jag tjänar pengar!". Men det är en tidsfråga innan vällen vittrar, då uppstår skulden till det egna livet

Inga andra är lika skambelagda som horan. Stämpeln säger mest om oss andra, inte om dem. Alla jag möter beskriver ett armod – ekonomiskt eller känslomässigt – som utlöste att de började med prostitution. I det ryms även lösningen för att knäcka prostitutionen; undanröj nöden.

Kvinnan och jag sitter i Dödens hus och talar. Tiken lyssnar, som om den förstod, hon lägger huvudet i mattes knä.

leif.a.stenberg@telia.com